

18.2.2020

655/331/19

HE 2/2020 vp

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Pyydettyinä lausuntonaan Valtakunnanvoudinvirasto esittää seuraavaa.

Yleistä

Valtakunnanvoudinvirasto lausuu hallituksen esityksestä siltä osin kuin siinä on ehdotettu muutoksia ulosottokaaren säännöksiin.

Ulosottokaari 1 luku 26 §

Lainkohdassa ehdotetut muutokset ulosottorekisterin tietosisältöön ovat kannatettavia. Kohdan 4 lisäys on tärkeä, koska velallisen terveydentilaa tai vammaisuutta koskevat tiedot saattavat vaikuttaa oleellisesti palkan tai muun toistuvaistulon ulosmittauksen rajoittamiseen ja heikentyneen maksukyvyn arviointiin. Kyseisiä tietoja toimitetaan ulosottomiehelle myös sähköisten hakemusten liitteenä, jolloin tiedot tulevat hakemuksen kautta suoraan ulosoton tietojärjestelmään. Niin ikään työturvatietojen kirjaamisen salliminen on tärkeää ulosoton henkilöstön työturvallisuuden kannalta.

Ulosottokaari 1 luku 28 §

Valtakunnanvoudinvirasto pitää hyvänä sitä, että rajoitukset rekisteröidyn oikeuteen tutustua hänestä kerättyihin tietoihin säilytetään lainkohtaa uudistettaessa. Täytäntöönpanon tarkoituksen turvaamiseksi on tärkeää, että rekisteröidyn pääsyä hänestä kerättyihin tietoihin voidaan tilanteen niin vaatiessa lykätä. Tietosuoja-asetuksen voimaantulon myötä vanhan voimassa olevan ulosottokaaren säännöksen ja tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädetyn oikeuden tulkinnasta on ollut jonkin verran epäselvyyttä. Ehdotetussa säännöksessä tietoihin pääsyn lykkäämisen säilyttäminen tulee selkeästi ulosottokaareissa säädetyn tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti.

Valtakunnanvoudinvirasto kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan rekisteröidyn tutustumisoikeutta ehdotetaan rajattavaksi ainoastaan niiltä osin ja siksi aikaa kuin se on *välttämätöntä* ulosotto toimien täytäntöönpanon turvaamiseksi. Ehdotetun ulosottokaaren 1 luvun 28 §:n sanamuodosta sanottu välttämättömyyteen liittyvä vaatimus ei

kuitenkaan ilmene. Rajoittamisen perusteiden arviointi perustuu aina ulosottomiehen sen hetkiseen harkintaan rajoittamisen välttämättömyydestä ja on mahdollista, että jälkikäteen arvioiden välttämättömyyden kriteeri ei aina täyty. Lainsoveltajan kannalta välttämättömyyden vaatimus on siten hieman ongelmallinen.

Ulosottokaari 3 luku 70-72 §

Ulosottokaaren 3 luvun 72 §:ssä säädetään ulosottomiehen oma-aloitteisesta tietojen luovuttamisesta. Säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että tietojen olisi oltava välttämättömiä kyseessä olevan viranomaisen tehtävän hoitamiseksi. Ulosottomiehen on kuitenkin tosiasiaa hyvin vaikea arvioida, onko luovutettava tieto lopulta välttämätön toiselle viranomaiselle sen toimialaan kuuluvan tehtävän hoitamiseksi. Ulosottomies ei voi tietää esimerkiksi sitä, mitä tietoja toisella viranomaisella on jo valmiiksi hallussaan, ja ovatko ulosottomiehellä olevat tiedot siten välttämättömiä. Valtakunnanvoudinvirasto esittää, että oma-aloitteinen tietojen antaminen edellyttäisi tietojen välttämättömyyden sijaan sitä, että tiedot voivat olla tarpeellisia kyseessä olevan viranomaisen tehtävän hoitamiseksi.

Siltä osin, kuin kyse on ulosottokaaren 3 luvun 70 ja 71 §:ssä tarkoitettusta, pyynnöstä tapahtuvasta tietojen luovuttamisesta, ulosottomiehen on niin ikään vaikea arvioida tietojen välttämättömyyttä toisen viranomaisen toiminnalle. Lainkohdan esitöistä olisi hyvä ilmetä, että ulosottomies voi tietoja luovuttaessaan lähtökohtaisesti luottaa siihen, että pyynnön esittänyt viranomainen on arvioinut tietojen välttämättömyyden ennen pyynnön esittämistä.

Johtava hallintovouti

Terhi Salmela